

Nemzetpolitikai összefoglaló

2016. 21. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Mérlegelik a határon túli otthonteremtés támogatását

A június 5-én tartandó romániai önkormányzati választások előtti mozgósítás fontosságára hívta fel a figyelmet egy péntek esti marosvásárhelyi pódiumbeszélgetésen Potápi Árpád, a miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkára, aki szerint mérlegelik egy olyan program kidolgozását, amelyik a magyarországi családi otthonteremtési kedvezményhez (csok) hasonlóan ösztönözné a határon túli magyar fiatalok gyermekvállalását. Annak a megszervezésére biztatta a beszélgetés résztvevőit, hogy mindenki hívja fel a rokonait, ismerőseit, és gondoskodjon róla, hogy ne maradjanak otthon a választásokon. Úgy vélte, Marosvásárhely többre hivatott, mint a jelenlegi szerepe Erdélyben. Nemzeti érdeknek nevezte, a város magyarságának a megtartását és megerősítését, ami szerinte úgy lehetséges, ha magyar érzelmű, elkötelezett ember kerül a város élére. Potápi Árpád a magyar kormány nemzetpolitikájáról tartott előadást a marosvásárhelyi fórumon. Elmondta: a magyar nemzetpolitikában egyre fontosabb szerepet kap a határon túli magyarság gazdasági megerősítésének támogatása. „Ha a magyarok gazdaságilag nem tudnak megerősödni, vagy tengődnek, vagy továbbállnak” – érzékeltette a gazdasági segítség szükségességét. Azt is megemlítette, hogy mérlegelik egy olyan program kidolgozását, amelyik a magyarországi családi otthonteremtési kedvezményhez (csok) hasonlóan ösztönözné a határon túli magyar fiatalok gyermekvállalását.

A csíkszeredai Kós Károly Szakközépiskola három tanműhelyét korszerűsítették és szerelték fel modern szerszámgépekkel a magyar Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkarságának 196 ezer lejes támogatásának köszönhetően. A tanműhelyek átadó ünnepségét szombaton tartották a szakiskola dísztermében. A 2015 a külföldi magyar szakképzés éve program keretében a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkarsága – a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-n keresztül, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének közvetítésével – a csíkszeredai Kós Károly Szakközépiskolában három tanműhely korszerűsítését támogatta, amelyre 14 millió forintot biztosítottak. Potápi Árpád János, Magyarország nemzetpolitikáért felelős államtitkára az átadó ünnepségen felszólalásában elmondta, 2012 óta hirdetnek meg tematikus éveket, tavaly a külföldi magyar szakképzés évét hirdették meg. Erre a programra 500 millió forintot különítettek el, amelyből 345 millió forintot költöttek fejlesztésekre, 36 tanműhely felszerelésére, eszközbeszerzésre nemcsak Erdélyben, hanem többek között a Vajdaságban is. „Sokat dolgozunk azon, hogy erre a területre irányítsuk a figyelmet” – hangsúlyozta az államtitkár. Végezetül úgy fogalmazott, hogy a székely szakmunkások a munkaszeretetüknek köszönhetően mindenhol megállják a helyüket, de a legfőbb érték az lenne, ha idehaza tudnának érvényesülni, szakmájukból tudnák a családjukat fenntartani.

Vádat emeltek a HVIM két erdélyi tagja ellen

Öt és fél, illetve négy és fél hónappal a letartóztatásukat követően vádat emeltek Beke István és Szócs Zoltán, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom (HVIM) tagjai ellen a

kézdivásárhelyi terrorvaddal összefüggésben. Az ügyészség Szervezettbűnözés- és Terrorrelenes Ügyosztálya (DIICOT) csütörtöki bejelentése szerint a HVIM kézdivásárhelyi elnökét közösség elleni merénylet kísérlete és a robbanóanyagokra vonatkozó szabályok megsértése, míg a mozgalom erdélyi vezetőjét közösség elleni merényletre való felbujtás miatt állítják bíróság elé. A DIICOT közleménye szerint „a szélsőséges-nacionalista Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom idegen, valamint kettős állampolgársággal rendelkező tagjai 2014 óta fejtenek ki Erdélyben revizionista-szeparatista tevékenységet”. Ennek keretében fizikai adottságaik fejlesztésére törekedtek, és olyan erőszakos cselekedetekre készültek, amelyek révén megvalósíthatják autonomista céljaikat, valamint Nagy-Magyarország visszaállítását. A vádirat értelmében a HVIM székelyföldi tagjainak tavaly október 10-i tanácskozáson Szócs Zoltán „feladatul szabta” Beke Istvánnak, a mozgalom kézdivásárhelyi elnökének egy házi készítésű robbanószerkezet beszerzését. A nyomozó hatóság azt állítja, a bombát Kovászna megye területén kívánták működésbe hozni december elsején, amikor – az ügyészség megfogalmazása szerint – a román nemzetiségű polgárok megemlékezést tartanak Románia nemzeti ünnepén. A DIICOT szerint a kapott utasítás alapján Beke megtette a szükséges lépéseket a robbanószerkezet előállításához szükséges eszközök beszerzésére.

Az állítólagos kézdivásárhelyi merényletkísérleten kívül erdélyi gázvezeték is robbantottak volna, ugyanakkor oroszországi finanszírozásra próbáltak szert tenni a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom (HVIM) erdélyi tagjai a román ügyészség szerint. A vádirat szerint a mozgalom tagjai a kézdivásárhelyi robbantáson kívül azt is fontolgatták, hogy levegőbe röpitének egy erdélyi földgázvezeték. Egy a DIICOT által lehallgatott beszélgetés során Szócsék említést tettek arról, hogy Ukrajnában felrobbant az Oroszországból az Európai Unióba földgázt szállító egyik vezeték, és hogy egy bizonyos „Lacitól” térképet kaptak az Erdélyen keresztülhaladó csővezetékéről. „Karácsonykor kellene a levegőbe röpiténünk” – idézi a vádirat a közösség elleni merényletre, valamint a robbanóanyagokra vonatkozó szabályok megsértésére történő felbujtás miatt bíróság elé állított Szócs Zoltánt.

Tókécs László: megpróbálja a lehetetlent az EMNP

A lehetetlent megpróbálva, de tiszta lappal indul a választásokon az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) – jelentette ki keddi nagyváradi sajtótájékoztatóján Tókécs László európai parlamenti képviselő. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) elnöke leszögezte, esélyegyenlőtlenségnek tartja, hogy az EMNP riválisa, az RMDSZ a romániai magyar kisebbségnek szánt állami támogatás felett rendelkezve nagyobb pénzügyi lehetőségekkel kampányol, de legnagyobb fájdalmának mégis a választások egyházi vetületét tartja. Azt, hogy az a Királyhágómelléki Református Egyházkerület, amelynek egykoron püspöke volt, most szinte már az RMDSZ „pártegyházává” vált. Ugyanúgy bekebeleződött, mint a Magyar Polgári Párt (MPP), amelyet Tókécs szerint kiszakítottak a „nemzeti oldalról”. Az

EP-képviselő úgy véli, hogy az egyedüli párt az EMNP, amely folytatja a rendszerváltás után megkezdett nemzetpolitikai irányvonalat, a magyar összefogás pedig sohasem rajtuk múltott. Tőkés László meglátása szerint az is csak látszategység, hogy a Bihar megyei tanácsosi listán az RMDSZ biztosított egy helyet az MPP képviselőjének, és az ígért megújulás sem történt meg. „A váradi polgármesterjelölt, Huszár István és a megyei listát vezető Pásztor Sándor egészen szimpatikusak, de a háttérben „ugyanaz a nemzetidegen és korrump vezérkar húzódik meg” – magyarázta. Tőkés egyébként rámutatott arra is, hogy bár látszólag az RMDSZ új arcokkal vág neki az önkormányzati választásoknak, a fiatalok közül többen szoros rokonságban állnak a párt korábbi vezető politikusaival.

Továbbra is veszélyben a felvidéki magyar iskolahálózat

Az alsó tagozatos iskolákat megmentheti a kormány, de az 1–9. osztályt működtető iskolák közül sok továbbra is veszélyben forog. A minimális osztálylétszám alsó tagozaton 11, a nemzetiségi iskoláknál 9, a felső tagozaton pedig 15, illetve 13 főt jelent. A számok tükrében az ország 258 magyar tannyelvű alapiskolája közül mintegy 100 küzd létszámgondokkal. A kisiskolák megmentése a parlamenti választások előtt kampánytémává vált. A Híd, illetve a párt oktatási államtitkára többször kijelentette, mindent elkövetnek, hogy megmentésük a kisiskolákat. A közoktatási törvény módosítását a parlament júniusi ülésén gyorsított eljárásban akarják átvinni. A beterjesztett módosító javaslat viszont csak az alsó tagozatos iskoláknál törölné a minimális osztálylétszámra vonatkozó megköötést. Ez 29 alsó tagozatos magyar alapiskolának mentőövet jelenthet, viszont kettő közülük (a dercsikai és a csallóköznádasdi) már nem várja meg a törvény módosítását, azokat júniusban biztosan bezárják. Megszűnés fenyeget továbbá 69 felső tagozatos iskolát is. Egyébként, ha az iskolák betartották volna a törvényt, már ősszel több tucat teljes szervezettségű iskola nem nyithatott volna 5. osztályt. A Híd csak egy átfogó elemzést követően akar állást foglalni a veszélyeztetett teljes szervezettségű iskolák jövőjéről. „A változások a tavaly elfogadott közoktatási törvénynek csak a kisiskolákkal foglalkozó paragrafusát érintik. Ez óriási probléma” – fogalmazott Jókai Tibor, az SZMPSZ elnöke. Hozzátette, arról, hogy mi lesz a sorsa a kislétszámú felső tagozattal is rendelkező iskoláknak, csak nem hivatalos információi vannak. Jókai úgy értesült, azok a tanintézmények, amelyek a törvény miatt veszélyben vannak – további működésükről, életben maradásukról –, minden évben külön egyeztetnek majd. „Hogy pontosan mennyi iskoláról van szó, nehéz megmondani, hiszen szerteágazó problémáról van szó” – jegyezte meg az elnök, hozzátéve, számításaik szerint 50-60 iskola van továbbra is veszélyben. Az SZMPSZ vezetője úgy látja, a most elkészülő törvénymódosítás a kisiskolák megmentését sem garantálja teljes mértékben, hiszen ott, ahol kevés gyermek van, a normatív támogatás is kevesebb. Így az osztálylétszámok eltörlése után sem biztos, hogy fenn lehet tartani az adott iskolát. „Ha a minisztérium nem talál más finanszírozási

rendszer, akkor ezeket az iskolákat továbbra is a megszűnés veszélye fenyegeti” – vélekedett, kiegészítve azzal, hogy a pedagógustársadalom és a közvélemény jogosan érezheti magát becsapva, hiszen a választási ígéretetek nem erről szóltak. A Szabó László, az MKP oktatásügyi szakpolitikusa szerint nagyon úgy tűnik, hogy az iskolaügyben folytatódik a félmegoldások kora. Véleménye szerint a teljes szervezettségű iskolák alsó tagozatát ez a módosítás negatívan diszkriminálja: „gyakorlatilag ellehetetleníti, és esetenként megszűnésre ítéli.” A szakpolitikus Jókai Tiborhoz hasonlóan úgy látja, komoly gond, hogy a felső tagozaton továbbra is érvényben maradnak a 2015-től hatályos létszámok, ami még több iskolát fenyeget.

Az MNT átruházza a népesedési akciótervének megvalósítását a Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségére

A Magyar Nemzeti Tanács a népesedési akciótervének megvalósítását a közeljövőben átruházza a Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségére. Ezután az egyesület feladata lesz, hogy az általuk hozott új program alapján javítsák a vajdasági magyar demográfiai mutatókat. A 2011-es népszámlálás szerint Vajdaságban 251.136 magyar nemzetiségű ember élt. Ez a szám mintegy 40 ezerrel kevesebb a 2002-ben összeírt magyarok számánál. Ennek fő oka negatív népszaporulat és a magyar ajkú fiatalok elvándorlása. A Magyar Nemzeti Tanács népesedési akciótervének pont az volt a feladata, hogy ezt a tendenciát megállítsa. A programot azonban várhatóan most hatályon kívül helyezik, és egy új terv megvalósítását a Vajdasági Nagycsaládos Egyesületek Szövetségére bízzák. Krizsán Vilmos, elnök, VANCSESZ: ”A népesedési akcióterv, illetve az általunk megfogalmazott cselekvési program között a nagy különbség az, hogy az akcióterv alapján az MNT vállalta magára, hogy ezt az egészet koordinálja. De mivel ez nem tartozik az a négy területhez, amivel az MNT fel van hatalmazva a törvény által, így ezt gyakorlatilag átruházza a VANCSESZ-re”. Ez alapján a jövőben a VANCSESZ és partnerszervezetei próbálják megvalósítani a cselekvési tervet, amelyben 9 területre felosztva sorakoztatták fel a program elemeit. A VANCSESZ népesedési és családgondozási cselekvési terve alapján nagyobb hangsúlyt fektetnének az oktatásra, vagyis a családbarát nevelésre. Az egyesület továbbá sürgetné azokat az önkormányzatokat, akik még nem fogadták el a népesedési akciótervüket, hogy ezt mielőbb tegyék meg. Ennek megvalósítása érdekében munkacsoportokat és pénzalapokat hoznának létre.

Felavatták a Szentháromság-szobrot Szabadkán

Eredeti helyén szentelték újra a Szabadka központjában kétszáz évvel ezelőtt felállított szoboregyüttest, amelyet az egykori jugoszláv politikai rezsím távolított el a valamikori

piactér területéről 1964-ben. Az évtizedekig a székesegyház árnyékában megbújó műemléket vasárnap régi helyén avatták fel ismét és ünnepelték a szabadkaiak. A szoboravatáson beszédet mondott a felújítást támogató Magyarország képviselőjében dr. Szilágyi Péter nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke és Maglai Jenő, Szabadka polgármestere.

A szoboregyüttest Msgr. Stjepan Beretić főtisztelendő atya, a szabadkai Szent Teréz-székesegyház plébánosa szentelte fel eredeti helyén. Kiemelte: a 200 évvel ezelőtt felállított szobor nem csak a polgárok egyetértését szorgalmazta, de a hívek nyilvános tiszteletére állt itt a Városháza előtt. Külön hála illeti a Magyar Nemzeti Tanácsot, amely indítványozta a szobor visszaállítását, és Magyarországot, hiszen segítségükkel sikerült visszaállítani a szobrot.

Szilágyi Péter államtitkár Magyarország kormánya és nemzetpolitikai államtitkársága nevében köszöntötte az ünneplőket. Kiemelte, hosszú utat jártak be a most felszentelt kőtömbök, igaz, hogy ma nem az eredeti homokkőszobrok állnak itt, hanem azoknak a betonból újraöntött másai, amelyek számos javításon, átalakításon vannak túl. Az emlékmű mégis megtartotta azt üzenetet, amelyet egykoron a szabadkai polgárok neki szántak. Mostantól kezdve ugyanazon az alapon áll majd, mint az 1815-ben készült barokk szoborcsoport és továbbra is hirdeti az egység és az összetartozás fontosságát. Mindenekelőtt a Szentháromság elválaszthatatlan egységét, mindenekelőtt azt, hogy Isten egy, akiben három személy lakik: az Atya, a Fiú és a Szentlélek – fogalmazott a helyettes államtitkár.

